

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ІНСТИТУТ МАУП
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ СУСПІЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Збірник наукових робіт

Житомир-2012

*Рекомендовано до друку рішенням
Вченої ради Житомирського інституту МАУП
(протокол №10 від 14 травня 2012 року).*

Рецензенти:

Н.А. Сейко – доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної педагогіки та педагогічної майстерності, проректор з наукової роботи Житомирського державного університету імені Івана Франка;

Г.А. Гайдукевич – кандидат психологічних наук, завідувач кафедри психології Житомирського інституту МАУП.

Регіональні аспекти модернізації соціально-економічних процесів в умовах суспільної нестабільності : [збірник наукових робіт / за ред. Т.В. Семенюк, С.М. Коляденко, Н.П. Павлик]. — Житомир: Вид-во Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2012. — 186 с.

Матеріали надруковані в авторській редакції.

За достовірність фактів, цитат, власних імен, посилань на джерела та інших відомостей відповідають автори публікацій.

ЗМІСТ

Семенюк Т.В. Меліченко Т.Д. Колодюк Т.П.	ДИТЯЧО-БАТЬКІВСЬКІ СТОСУНКИ У СУЧАСНИХ СІМ'ЯХ	5
	АЛГОРИТМ БАГАТОКРИТЕРІАЛЬНОЇ ОЦІНКИ НАЯВНОСТІ РИЗИКУ НА ПІДСТАВІ ВИКОРИСТАННЯ ЕКСПЕРТНОЇ ІНФОРМАЦІЇ	12
Бобунов А.І. Семенюк Т.В.	АЛГОРИТМ РЕЙТИНГОВОЇ ОЦІНКИ ФАХІВЦІВ СИТУАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ ЗА СУКУПНІСТЮ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ	15
Гайдукевич Г.А.	ЕКОНОМІКА ЗМІШАНОГО ТИПУ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	22
Довженко В.А.	ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ МОДЕРНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ	26
Іванчук Н.О.	ЗНАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК ЗАПОРУКАПРОФЕСІЙНОГО УСПІХУ	30
Клименко С.В.	ПРОФІЛАКТИКА НАРКОТИЗМУ СЕРЕД МОЛОДІ	33
Коновальчук І.М.	ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДИТИНИ В СИТУАЦІЇ КОНФЛІКТУ З БАТЬКАМИ	41
Кузоваткін В.О.	ДО ПИТАННЯ ПРО ОСОБЛИВОСТІ І ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОНСУЛЬТАТИВНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ РИНКУ ПРОДУКЦІЇ СКОТАРСТВА	45
Аксьонова О.В.	КОНТРАКТНІ ВІДНОСИНИ В МОЛОКОПРОДУКТОВІЙ ГАЛУЗІ: ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ	48
Меліченко Т.Д.	ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИПУСКНИКІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	51
Ратинська Т.В.	МІСЦЕ ТА РОЛЬ УКРАЇНИ НА МІЖНАРОДНІЙ АРЕНІ. ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ	57
Свистович С.М.	ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ В ПОЛІТИЧНІЙ СИСТЕМІ РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ В 20-30-ТІ РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ	60
Бобунов А.І. Дзюба І.С.	АЛГОРИТМ ОЦІНКИ РІВНЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ СИТУАЦІЙНИХ МЕНЕДЖЕРІВ	71
Залуський І.Р. Залуська І.І.	ПРОБЛЕМИ ТА НЕДОЛІКИ МАЙНОВОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ	75
Мельник В.О.	УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ І ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ РОСЛИННОГО СВІТУ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	79
Трохліб М.В.	СУЧАСНА РЕЛІГІЙНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ ЯК ДЗЕРКАЛО ІДЕОЛОГІЧНОГО ВАКУУМУ	83

Федоренко В.О.	РОЛЬ ТА МІСЦЕ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВОМ	86
Шевченко Н.Ю.	ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ	97
Павлик Н.П.	СТУДЕНТСЬКА СОЦІАЛЬНА СЛУЖБА ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВ'ЯЗАННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ПИТАНЬ НА ЛОКАЛЬНОМУ РІВНІ	101
Коляденко С.М.	ОРГАНІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ОБДАРОВАНОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ВНЗ	109
Кривой Н.Л.	ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ЗАСОБАМИ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	114
Александрова М.М. Уллубієва К.К.	ВПЛИВ ПДВ НА ЕКОНОМІКУ КРАЇНИ	118
Ковалевський В.А.	СИСТЕМА СТАНДАРТІВ ЯК НОРМАТИВНА БАЗА З ОХОРОНИ ПРАЦІ І БЕЗПЕКИ ДОВКІЛЛЯ	120
Ковалевська І.М.	РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА РИЗИКУ СОЦІАЛЬНО- ЕКОЛОГІЧНОЇ НЕБЕЗПЕКИ	125
Кавун А.А. Староконь Є.Г.	ТЕХНОЛОГІЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	129
Олізаровський А.Б.	ЗБЕРІГАННЯ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР	131
Максимець С.М. Нефьодова М.О.	ВПЛИВ ЗМІ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ	138
Фриз І.В.	ДИНАМІКА ПРОЯВУ ВОЛЬОВИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТІВ РІЗНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	141
Тарасова В.В.	МЕТОДИ ВІДОБРАЖЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ РІВНІВ РЕСУРСОЄМНОСТІ	148
Гордієнко Л.Л.	КРИТЕРІЇ ТА ПОКАЗНИКИ ФОРМУВАННЯ КРОСКУЛЬТУРНОЇ ГРАМОТНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ	154
Палько І.М.	ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЯК ОСНОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ / ЕТНІЧНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	159
Орликовський М.О.	УДОСКОНАЛЕННЯ ВЗАЄМОВІДНОСИН «СТУДЕНТ – ВИКЛАДАЧ» У НАВЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩОЇ ШКОЛИ	165
Ситняківська С.М., Літяга І.В.	ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ СПЕЦІАЛІСТІВ ГУМАНІТАРНОГО ПРОФІЛЮ	169
Маєвська Л.М.	КАРТОГРАФІЯ В СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІАГНОСТИЦІ МІКРОСЕРЕДОВИЩА	177

*Н.Л. Кривой,
асистент кафедри соціальної педагогіки та педагогічної майстерності
Житомирського державного університету імені Івана Франка*

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ЗАСОБАМИ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Процес соціалізації підростаючого покоління, підготовка молоді до самостійного життя є одними із найважливіших складових розвитку суспільства і держави. Мікро-, мезо- та макрофактори прямо чи опосередковано впливають на особистість дитини від моменту її народження і протягом усього подальшого життя.

У період реформування українського суспільства в усіх сферах громадського життя і змін, що відбуваються у свідомості молодих людей, необхідно виховувати та формувати в них почуття відповідальності за події, що відбуваються у країні, світі, домагатися усвідомлення взаємозалежності всіх членів суспільства. Залучення молоді до соціальних, економічних, політичних та духовних перетворень, що відбуваються в Україні, є одним із визначальних факторів подальшого становлення та розвитку громадянського суспільства держави.

В умовах сучасних трансформаційних процесів, економічних кризових ситуацій підвищуються вимоги до майбутніх фахівців у цілому і соціальних педагогів, зокрема. У суспільстві зростає попит на висококваліфікованих спеціалістів-універсалів, котрі мають не лише спеціалізовану професійну підготовку, але й успішно оволодівають навичками інноваційної, підприємницької та управлінської діяльності, максимально використовують індивідуальні здібності.

Можливості задовольнити цю потребу, а відтак і відповідати вимогам сучасного ринку праці, лише в межах навчального процесу у ВНЗ обмежені. Навчання надто теоретизоване, навіть під час семінарських та лабораторних занять, бракує практичних навичок. Проходження практики певною мірою компенсує ці прогалини, але, на жаль, постійне скорочення її видів і тривалості, перешкоджає набуттю практичного досвіду. Одним із шляхів засвоєння практичного інструментарію, особливо у сфері соціально-педагогічної діяльності, є залученість майбутніх соціальних педагогів до проектної діяльності на волонтерських засадах. Волонтерська діяльність характеризується добровільністю, соціальною спрямованістю, інноваційністю, адресністю, мобілізованістю, активною життєвою позицією, що особливо важливо у світлі побудови громадянського суспільства [1].

Метод проектів – педагогічна технологія, зорієнтована не на інтеграцію фактичних знань, а на їх застосування і набуття нових (часто шляхом самоосвіти). Ідея включення проектної діяльності в освітній процес була запропонована американським педагогом і філософом Джоном Дьюї більше століття тому. Вперше у вітчизняній педагогіці актуальність цієї проблеми вивчав О. Макаренко, який в результаті своєї новаторської педагогічної діяльності дійшов висновку про проектування особистості як суб'єкта педагогічної праці. Таку думку не раз висловлював В. Сухомлинський, багатогранну педагогічну спадщину якого проймає ідея проектування людини. Визначення суті проектування як педагогічного явища є досить складним, бо надзвичайно складними і багатоцінними є система проектування і сам педагогічний процес. Саме слово «проект» у перекладі з латинської мови означає «кинутий уперед, задум, план» тощо. Різновидів проектів є дуже багато, ми ж акцентуємо увагу саме на соціальному проекті.

Досвід діяльності Студентської Соціальної Служби для Молоді (далі – СССМ) та Центру гендерної освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка (далі – ЦГО) підтверджують позитивні тенденції у цьому напрямку. Першою сходинкою на шляху до самостійного написання соціальних проектів молоддю є їх залученість до різноманітних соціальних акцій та заходів в рамках інших проектів, тренінгове навчання у ЦГО та відвідування майстер-класів. Для оволодіння мистецтва написання проектних заявок існує окремий тренінг, за підсумками якого кожен із учасників та учасниць повинні презентувати проблему своєї громади у вигляді проекту. Оскільки участь або реалізація проектів може бути для деякого поштовхом для формування соціальної активності, а для інших – його наслідком, існує взаємозв'язок: соціальна активність ↔ проектна діяльність. Взаємозалежність цих компонентів залежить від багатьох причин: ініціативності, активності молоді, участі у різноманітних заходах у шкільні роки, бажання допомогти соціально незахищеним верствам населення, пошук себе у новій сфері діяльності тощо.

Особливістю залучення молоді до участі та написання проектів у ЦГО є те, що студентам–майбутнім соціальним педагогам пропонується не просто написати соціальний проект, але й створити можливість для його практичного втілення, шляхом подачі проектної заявки до недержавних організацій-грантодавців (далі – НДО). Так, наприклад, співпраця студентів–майбутніх соціальних педагогів із Українським Жіночим Фондом (далі УЖФ) розпочалася і триває із участі у проекті «Перший крок до успіху», метою якого є сприяння розвитку жіночого лідерства в Україні. Наступним етапом умов конкурсу Фонду є можливість написати та подати на розгляд експертної комісії проектну

заявку дівчатами-переможницями, де була б висвітлена проблема громади того регіону, в якому вони проживають. Найкращі заявки УЖФ підтримує матеріально. За 4 роки співпраці із Фондом переможницями «Першого кроку до успіху» стало 8 волонтерок ЦГО, а свої проекти мали можливість втілити шестеро із них. Зокрема, були реалізовані такі проекти:

- ✓ «Соціалізація жіночої студентської молоді, в тому числі молодих матерів», що мав на меті підвищення спроможності до працевлаштування студенток 5-го курсу та молодих мам (2008-2009рр.);
- ✓ «Гендерна просвіта молоді Житомирщини», спрямований на підвищення рівня гендерної обізнаності молоді Житомирщини шляхом проведення серії тренінгів, випуску молодіжного інформаційного видання «Акцент» на гендерну тематику та «гендерного геокешингу» за тематикою «Гендер і суспільство», «Гендер і кар'єра», «Багатолика дискримінація», «Відповідальне батьківство» (2010-2011 рр.);
- ✓ «Крок до лідерства», що включав проведення тренінгових занять щодо розвитку лідерства, раціонального використання часу, впевненої поведінки серед жіночої студентської молоді (2011-2012 рр.);
- ✓ «Школа молодій сім'ї», метою якого є попередження та подолання проблем молодого студентського подружжя шляхом підвищення рівня обізнаності студентської молоді м. Житомир щодо партнерської сім'ї, покращення наявного рівня навичок та знань, що необхідні для подальшого гармонійного сімейного життя (2011-2012 рр.).

Таким чином, студенти мають можливість не лише оволодіти навичками написання проектних заявок, але й реалізувати їх, побачити і зробити кроки для вирішення проблем своєї громади, розвинути навички комунікації як всередині цільової аудиторії проекту, так і налагодити, розширити сферу контактів серед однолітків та однодумців із усіх куточків України, і, звісно ж, отримати матеріальну винагороду від грантодавців за свою роботу як координаторів проектів.

На сьогоднішній день спектр діяльності різноманітних фондів та НДО як українських, так і міжнародних, надзвичайно розгалужений, що свідчить про широкі можливості для втілення індивідуальних ідей кожного та кожної. Крім того, участь студентів–майбутніх соціальних педагогів у різноманітних заходах, сприяє розширенню меж соціального партнерства між навчальними закладами та НДО, оволодінню

мистецтва інноваційними формами роботи та впровадження їх на місцевому рівні. У майбутньому позитивний досвід соціальної активності засобами проектної діяльності, зокрема, в свою чергу, сприяє й успішному працевлаштуванню студентів.

Отже, залученість молоді до проектної діяльності у системі «студентська служба – ЦГО» сприяє: по-перше, підвищенню соціальної активності молоді; по-друге, професійному самовизначенню особистості; по-третє, особистісному становленню та зростанню людини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Підготовка волонтерів до соціальної роботи : навчально-методичний посібник / за ред. А.Й. Капської. – К.: Держсоцслужба, 2005. – 152 с.